

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr 12196

WIELKOPOLSKI

1. Obiekt

Synkalny
KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. Ś.W. DUCHA

2. Czas powstania

1425, 1785
rozbud. 1926

3. Miejscowość

P N I E W Y

4. Adres

ul. Kapłańska
nr hipoteczny 62-045 Pniewy

5. Przynależność administracyjna

województwo poznańskie
gmina Pniewy

6. Poprzednie nazwy miejscowości

1256: Pnev
niem.: Pinne

7. Przynależność administracyjna przed 1. VI. 1975 roku

województwo poznańskie
powiat Szamotuły

8. Właściciel i jego adres

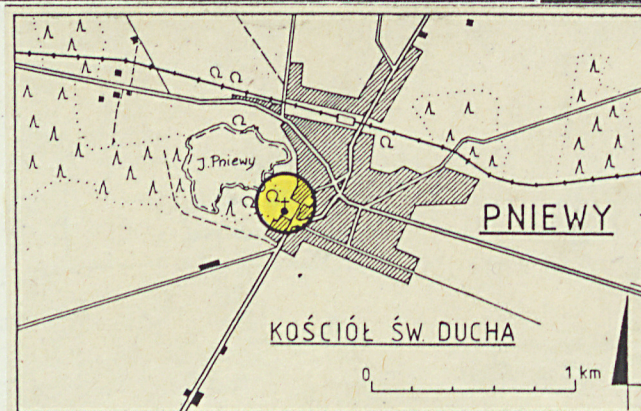
par. rzym.-kat.
p.w. św. Wawrzyńca
ul. Jeziorna 22 Pniewy

9. Użytkownik i jego adres

Klasztor SS Klarysek
ul. Kapłańska 3
Pniewy

10. Rejestr zabytków

Nr 173 str. 15 data 21.12.1932
2453/A 2

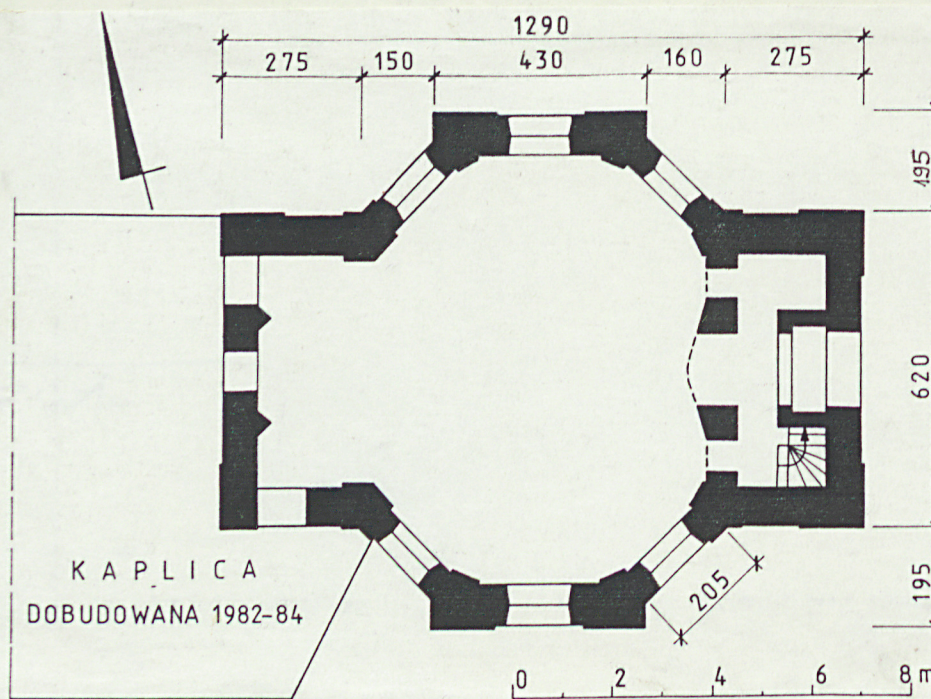

1.

autor zdjęć

data wykonania

miejsce przechowywania negatywów

KAPLICA
DOBUDOWANA 1982-84

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu,

Pniewy wzmiankowane po raz pierwszy w 1256 r. (Pnev); miasto lokowane zapewne w 2 poł. XIV, na pewno przed 1394 (dokładna data nie znana). Pierwotnie własność Awdańców, później Nałęczów-Pniewskich, od pocz. XVI Potulickich, w XVII Ostrogów, następnie Rydzińskich, Szoldrskich, Mielżyńskich; w latach 40-tych XIX przechodzi w ręce niemieckie: najpierw rodziny von Rappart, następnie (do 1945 r.) von Massenbach.

Kościół p.w. św. Ducha, dawny szpitalny, fundowany wraz ze szpitalem w 1425 r. przez Jana Pniewskiego; w 1715 r. wzmiankowany jako drewniany. Obecny zbudowany w 1785 r. staraniem ks. Wawrzyńca Kosińskiego. Odnowiony i rozbudowany (zakrycia za prezbiterium) w 1926 r. Remontowany w latach 1973-74 oraz 1982-84 (rozebranie zakrycia i dobudowa kaplicy ss. Klarysek). Późnobarokowy z wnętrzem rokokowo - klasycystycznym.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Miasto Pniewy położone jest w terenie polodowcowym, lekko falistym; na wysokości około 96 - 100 m n.p.m.; przy zach. brzegu jeziora Pniewy (o pow. 57 ha); przy skrzyżowaniu starych traktów wsch. - zach. Poznań - Frankfurt oraz pn. - pd. Wronki - Lwówek. Centrum rozplanowania miasta stanowi rynek z ośmioma ulicami wybiegającymi z naroży.

Kościół filialny p.w. św. Ducha sytuowany jest około 150 m na pd. - zach. od Rynku, przy bocznej uliczce wychodzącej z pd. - zach. naroża (ul. 1-go Maja). Kościół zwrócony jest prezbiterium ku zach.

Fundamenty i ściany murowane z cegły ceramicznej pełnej. Ośmioboczna nawa nakryta sklepieniem zwierniastym. Wieża dachowa drewniana, krokwiowo - jętkowa; dachy pokryte dachówką karpiówką w koronkę. Posadzki marmurowe (zmienione w 1982), na chórze muzycznym podłoga drewniana, deskowa. Schody wewnętrzne na chór muzyczny drewniane, policzkowe, strome. Otwory okienne i drzwiowe prostokątne, zamknięte odcinkiem łuku. Drzwi wejściowe drewniane, klepkowe z żelaznymi okuciami i klamką; okna żelazne, podwójnie szklone, z witrażami (nowszyimi). Nawa kościoła wzniesiona na rzucie ośmioboku foremnego; przy nim od zach. i wsch. prostokątne przęsła mieszczące odpowiednio: prezbiterium oraz kruchtę i (ponad nią) chór muzyczny. Zwarta bryła kościoła nakryta dachami dwuspadowymi o kalenicach krzyżujących się pod kątem prostym nad nawą. Elewacje otynkowane. Naroża ujęte zdwojonymi pilastrami dźwigającymi (w elewacjach bocznych) belkowanie; okna oraz drzwi ujęte w uskokowe obramienia. Fasada frontowa (wsch.) jednoosiowa, symetryczna, z wejściem pośrodku, zwieńczona trójkątnym frontonem, ponad którym niewielka sygnaturka nakryta kopulastym, barokowym hełmem. Elewacje boczne (pd. i pn.) podłużne, ze zryzalitowanymi częściami centralnymi (odpowiadającymi wewnątrz ośmiobocznej nawie). Wnętrze nakryte sklepieniem poniżej którego belkowanie wsparte na płytach, przyściennych pilastrach; w przęśle wsch. chór muzyczny o falistej linii, wsparty na trzech arkadach. (dokończenie - na załączniku nr 1)

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
720 m ³	70 m ²	sakralne	sakralne

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

- w latach 50-tych przełożono pokrycie dachu;
- w maju 1972 r. kościół został przejęty przez klasztor ss Klarysek;
- w latach 1973-74 wykonano remont kapitalny (m.in. naprawa konstrukcji i pokrycia dachu, nowa konstrukcja sygnaturki, nowa posadzka marmurowa);
- w latach 1982-84 dobudowano od zach. (na miejscu uprzednio rozebranej zakrystii z 1926 r.) kaplicę ss Klarysek oraz wykonano nowe tynki zewnętrzne;

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

- ogólny stan zachowania: bardzo dobry;

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Słownik geograficzno-historyczny województwa poznańskiego
w średniowieczu. - KARTOTEKA

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t. V, zesz. 23,
IS PAN Warszawa 1966

Nowacki J.: Archidiecezja poznańska w granicach
historycznych i jej ustrój. Poznań 1964

... bzdur transport ... Wielkopolski

1915 - 1918. Poznań 1976

Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych
krajów słowiańskich, t. X. Warszawa 1889

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Paweł Lecki

imię i nazwisko

data grudzień 1989

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

27. Załączniki

2 załączniki

PNIEWY

KOŚCIÓŁ ŚW. DUCHA

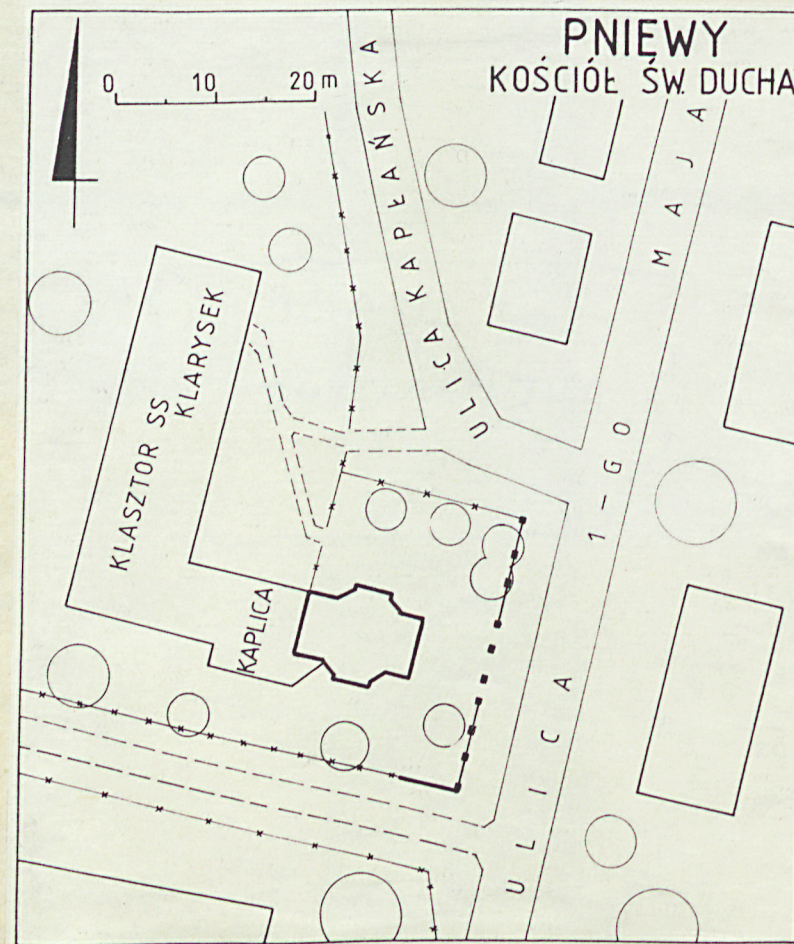
opis - dokończenie; plan sytuacyjny, spis fotografii

c. d. rubryki 13.:

Wyposażenie wnętrza (ok. 1785) o motywach rokokowych i klasycystycznych; ołtarz główny ujęty parą skośnych pilastrów, z obrazem Zesłania Ducha św. (ok. poł. XVII) w polu głównym i obrazem Chrystusa w Emaus (ok. 1785) w zwieńczeniu. Rzeźby śś Piotra i Pawła po bokach ołtarza, w obramowaniach o motywach chrząstkowych (ok. poł. XVII) będące częściami bocznymi dawnego ołtarza. Ambona klasycystyczna. Krucyfiks barokowy. W kościele założono instalację elektryczną i ogrzewanie akumulacyjne.

spis fotografii

- fot. 1 - widok od pd.-wsch.
- fot. 2 - fasada wsch.
- fot. 3 - widok od pn.
- fot. 4 - ryzalit w elewacji pd.
- fot. 5 - sygnaturka
- fot. 6 - okno w elewacji pd.
- fot. 7 - drzwi wejściowe
- fot. 8 - płaskorzeźba w fasadzie
- fot. 9 - wnętrze, widok ogólny
- fot. 10 - rzeźba św. Piotra
- fot. 11 - rzeźba św. Pawła
- fot. 12 - głowica pilastra (wewnątrz)
- fot. 13 - dekoracja chóru
- fot. 14 - dekoracja plafonu

wkładkę założyła: Justyna Zęcka, luty 1990 r.

2.

3.

4.

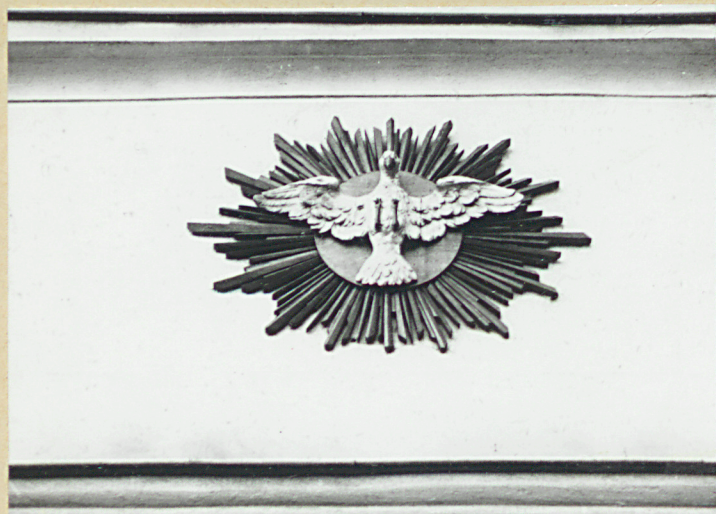
5.

6.

7.

8.

9.

10.

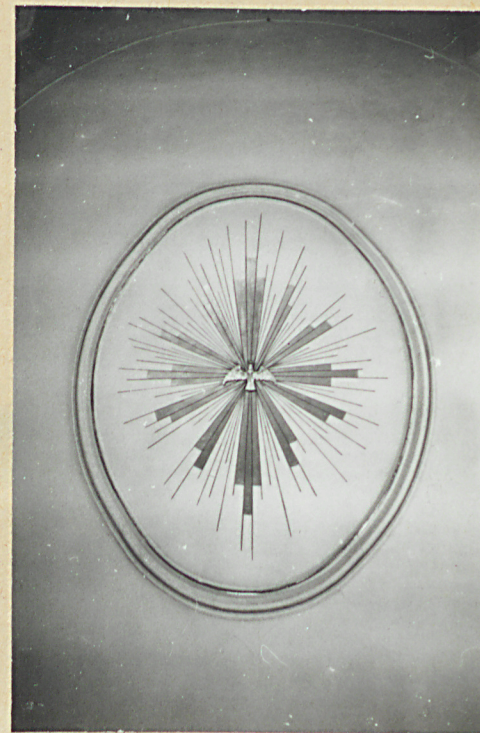
11.

12.

13.

14.